

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „ROMÂNII DIN AFARA GRANIȚELOR ȚĂRII. PERSPECTIVE CULTURALE EUROPENE”

În perioada 15-20 octombrie a.c., în localitățile Iași, Alba Iulia, Bor (Serbia) și Vidin (Bulgaria) s-au desfășurat lucrările Simpozionului Internațional cu tema „Românii din afara granițelor țării. Perspective culturale europene”, manifestare patriotică și științifică, ajunsă la cea de a XV-a ediție, organizată de Despărțământul Iași al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român – ASTRA.

Demnă de toată lauda este perseverența președintelui acestui despărțământ, profesoara Areta Moșu, de a se dedica unei cauze înalte, aceea de a redeștepta la românii aflați dincolo de fruntariile țării interesul pentru limba română, pentru redefinirea identității lor culturale într-un context politic ostil. Efortul și perseverența sa întrec adeseori implicarea statului român în susținerea propriilor conaționali, fie din rațiuni de natură diplomatică ori statală, fie din comoditate sau dezinteres. De la Cernăuți la Chișinău, de acolo în sudul Ucrainei, apoi în sudul Dunării, ori pe Valea Timocului, profesoara Areta Moșu parcurge anual, adeseori de mai multe ori pe an, aceste drumuri ale redescoperirii și regăsirii conștiinței de sine a românilor, construind, cu vocația de jertfă a Meșterului Manole, *mănăstiri* ale Limbii Române acolo unde ea este interzisă ori a fost uitată. În fiecare *drum* al ei este însoțită de un ansamblu folcloric cu care prezintă spectacole de cînțece și dansuri românești, duce carte românească, întemeiază biblioteci de limbă română, ridică busturi, dezvelește plăci memoriale – adevărate borne ale spiritualității românești, dăruiește clopote pentru biserici ori veșminte pentru preoți, organizează conferințe, simpozioane, expoziții, mediază întâlniri cu oameni din mediul academic, cu creatori de artă, cu jurnaliști, editează publicații periodice sau ajută la apariția lor, depune flori la monumente, pomenește prin servicii religioase pe cei care s-au jertfit pentru și în numele Limbii Române, aduce în țară copii din zonele menționate în Tabăra de cultură și civilizație românească „Acasa la noi”, girează proiectul educațional „?coala europeană de vara ASTRA”, construind mereu și mereu noi punți pentru regăsirea noastră sub semnul Limbii.

Președintele Despărțământului Iași al ASTREI, pro-

fesoara Areta Moșu duce peste tot speranță și încredere, îndemnându-i pe români, în spiritul curat al Programului istoric și actual al ASTREI, să fie cetățeni loiali patriei în care trăiesc, ajutându-i să-și cunoască limba și cultura, sporind astfel zestrea multiculturalității pămîntului pe care îl muncesc. Este primită și așteptată de români ca un adevărat ambasador al României, substituind statul acolo unde acesta nu este sau nu poate fi prezent din rațiuni multiple. În ciuda fragilității sale, ea nu cunoaște oboseala. Este un caracter puternic, pe care nu îl sperie nici obstacolele, nici amenințările care se ridică în fața sa, nici greutățile materiale, nici vorbele răutăcioase ale celor incapabili de curaj și generozitate. Areta Moșu face parte din categoria rară a *oamenilor-instituție*.

Ediția din acest an a simpozionului a avut drept parteneri: Universitatea „A.I. Cuza” Iași, Academia Română, Filiala Iași, Consiliul Județean Iași, Colegiul Național „Garabet Ibrăileanu” Iași, Universitatea „1 Decembrie” Alba Iulia, Consiliul Județean Alba, Fundația „Alba Iulia 1918 pentru unitatea și integritatea României”, Despărțământul Covasna-Harghita al ASTREI, Fundația „Asociația pentru Cultură a Românilor-Vlahilor din Serbia”, Bor, Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria – AVE, Vidin.

În cadrul temei generale „Românii din afara granițelor țării”, inaugurată în 2006, s-au succedat anual subteme, fiecare din acestea evidențiind, din perspectivă istorică, lingvistică, geografică, politică, demografică etc. aspecte comune, evoluții diferite ale populației românești din afara granițelor țării: „Evoluție istorică și situație prezentă în contextul integrării României în Uniunea Europeană”: Iași-Chișinău, 2006; „Coordonate istorice și naționale în cadrul european”: Iași-Cahul-Chișinău, 2007; „Iași-Chișinău: legături istorice – 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu România”: Iași-Chișinău, 2008; „Europa de lângă noi. Identitate și multiculturalitate în Bucovina istorică. Familia Hurmuzachi – emblemă a istoriei naționale”: Iași, 2009; „Istorie, cultură, spiritualitate”: Iași-Chișinău, 2010; „Împreună spre Europa”: Iași-Cahul-Ismail-Odesa, 2011; „Iași-Cernăuți: legături istorice”: Iași-Cernăuți-Herța-Edineț, 2012; „Perspective culturale europene”: Iași-Alba Iulia-Bor-Vidin, 2013.

Un inventar complex și complet al activității impresionante desfășurate de Despărțământul Iași al ASTREI în răstimpul celor 19 ani este cuprins în volumul *O istorie vie. Cartea ASTREI ieșene*, lansat în cadrul simpozionului la Alba Iulia și la Bor. Este un model-sinteză de rigoare și de respect față de felul în care ASTRA ieșeană a înțeles și înțelege lucrarea sa de slujire a neamului românesc.

Ion Onuc NEMEȘ

DE LA ROMÂNII TIMOCENI UITAȚI

In Serbia, românii trăiesc compact în două spații: în Voivodina sau Banatul sârbesc (circa 35.000-38.000) și în Serbia de est sau Valea Timocului (circa 400.000, după unii cercetători chiar 800.000-1 milion). Dacă cei din Voivodina se bucură de toate drepturile conferite de statul sârb, pentru că ei reprezintă minoritatea românilor și sunt recunoscuți ca atare, celor din Timoc li se aplică dublul standard. Și aceasta în mare parte datorită lor, pentru că nu se declară, în statisticile oficiale, în totalitate, români, parte dintre ei considerându-se vlahi, din ignoranță sau din diversități, pe care o practică chiar unii din așa-zișii lor lideri. Unii români din Timocul sârbesc sau bulgăresc se declară, în țara lor, vlahi, iar când vin în România se bat cu pumnul în piept că-s români și că-i interesează păstrarea identității naționale, pentru a obține fonduri financiare de la Departamentul românilor de pretutindeni sau de la alte instituții ale statului român. Are Adrian Păunescu o poezie, *Capul de la Torda*: „Nu mai acuzați străinii că ne omoară domnitorii”, al cărui mesaj se poate aplica și românilor din jurul României.

Termenul *vlah* a fost folosit de popoarele neromance (germani, maghiari, albanezi, slavi, turci, greci) și el este echivalent cu termenul *român*. Domnii români aveau în titulatură „domn al Țării Românești” și nu „domn al Vlahiei”, la Iași, s-a editat, în 1643, *Carte românească* [și nu moldovenească sau vlahă] *de învățătură*. În *Atlasul Limbilor Europei*, vol. I, fascicula VI, editat de UNESCO în 2002, nu sunt cuprinse „lim-

bile” moldovenească sau vlahă. Stalin poate dormi liniștit: „învățăturile” sale din „propria” lucrare, *Cu privire la marxism-leninism în lingvistică*, sunt aplicate cu succes de urmașii săi, în Basarabia și Bucovina, în sudul Dunării.

În Timoc (atât cel sârbesc, cât și cel bulgăresc) se vorbește un grai combinat între graiul oltenesc și cel bănățean, iar timocenii sunt urmașii romanității balcanice, la care s-au adăugat, în decursul istoriei, românii din Țara Românească („țerani”) sau din Transilvania sau Banat („ungureni”). De unde teama că această populație românească din Timoc să nu conștientizeze că sunt români (vlahii fiind tot români)?

Eminescu argumenta cu deplin temei: „Nu unirea cu România o vrea cineva, ci concordia deplină” („Timpul”, nr. 100, 5 mai 1883), dar atrăgea atenția decidenților politici că în mozaicul acestor popoare balcanice „credem că e loc și pentru români” (Tudor Nedelcea, *Eminescu, apărătorul românilor de pretutindeni*, Craiova, 1995).

De ce sunt necesare asemenea prolegomene, azi, în mileniul trei? Pentru că faptele sunt aceleași, problematica românilor sud-dunăreni a devenit acută. Are România o strategie în privința acestor români? se întreba, recent, la un simpozion Pedrag Balașevici.

Recent, am fost din nou în Timocul sârbesc. Întâi la Zăicear, unde s-a inaugurat *Casa de cultură românească* (17 octombrie 2013) sub egida Asociației „Unlimited connections” din Bacău (se mai aplică „Legea Pruteanu”?) prin grija d-rei Oana Elena Radu și a lui Daniel Murariu, în parteneriat cu Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni și Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi”. Este o inițiativă lăudabilă, întrucât pe lângă cele câteva sute de cărți

donate de Institutul „Hurmuzachi”, asociația din Bacău organizează, în perioada 1 septembrie – 10 decembrie (și după această dată?), la sfârșit de săptămână, cursuri cu tinerii timoceni, sub genericul „Vorbește românește despre istorie, comunicare, limba română, religie, fotografie, geografie și educația civică”. Cu acest prilej, Florian Copcea a donat revista românilor din Balcani, „Vorba noastră”, editată de Fundația culturală „Lumina” din Drobeta Tr. Severin; a fost donat și „Jurnalul românesc”, editat de Asociația Forum pentru cultură și identitate pentru românii timoceni (director: Romeo Crișmaru).

Deschiderea bibliotecii s-a făcut în prezența consulului român, Iulian Nițu, și a unor personalități din Timoc sau din Țară: preotul vicar Boian Alexandrovici (invitat doar de asociația din Bacău), Svetlana Preoteasa și pr. N. Brînză de la Institutul „Hurmuzachi”, deputații liberali de Bacău (Lucian Ciobotari și Viorica Marcu), deputatul Viorel Badea, Alex. Petruț (atașatul cultural al Ambasadei noastre de la Belgrad), Dușan Pîrvulici, Barbucici, Boico, elevi și studenți din Timoc, România și Basarabia, lipsind alți lideri ai comunităților din Timoc. Am auzit un comentariu trist: consulul împarte liderii în „români buni” și „români răi”. S-a spus, în cuvântările oficiale, că la Zăicear s-a deschis prima bibliotecă românească. Fals. La Negotin, în clădirea donată de Patriarhia Ortodoxă Română pentru vicariatul preotului Boian Alexandrovici, funcționează deja prima bibliotecă românească, ca filială a Bibliotecii județene „Alexandru și Aristia Aman” din Craiova, grație președintelui Consiliului Județean Dolj, Ion Prioteasa, a directorului L. Dindirică și la inițiativa subsemnatului. La Negotin, față de Zăicear, există o comunitate românească numeroasă și compactă. De ce se neagă această realitate? Pentru că este implicat părintele Boian? De altfel, într-un interviu, pr. Boian se plînge mai mult de sabotarea unor români din Țară sau din Timoc decât de autoritățile sîrbe. Trist, înfiorător de trist!

Zăicearul este „un oraș cu o mare istorie bisericască” a spus preotul Boian, dar în care azi, în secolul 21 „n-avem nicio biserică sau paraclis”, deși primul preot otodox care a venit aici, pe la 1700, Barbu, cum e menționat în documente, a venit din Țara Românească. „Dacă în 200 de ani de stăpînire turcească am reușit să ne păstrăm ca români, ar fi păcat să ne pierdem identitatea. De aceea, e nevoie să lucrăm cu toții împreună pentru biserica românească și în Zăicear, iar Institutul *Hurmuzachi* să pătrundă în toate locurile timocene”, a conchis părintele.

Asociațiunea ASTRA, prin despărțămîntul „Mihail Kogălniceanu” de la Iași, sub rodnică conducere a

prof. Areta Moșu, a organizat ediția a XV-a a simpozionului internațional itinerant „Românii din afara granițelor țării. Perspective culturale europene”, între 15-20 octombrie 2013, pe ruta *Iași* (unde au susținut comunicări acad. Al. Zub, Gh. Cliveti, Doru Scărlătescu, Ioana Repciuc, Ioan Răducea, Mircea-Cristian Ghenghea, Lilia Rufanda din Grecia, Iurie Levciuc din Cernăuți, Traian Tr. Cepoiu, Nicolae Ciobanu și Ludmila Balțatu din Republica Moldova, Dragoș-Ștefan Petrescu, Liliana Scărlătescu, Emanuela Ilie), *Alba Iulia* (cu participarea Otiliei Hedeșan, Eugeniei Guzun, Viorel Hodiș, Ioan Morar, Dorel Man, Vlad Popovici, Iulian Cătălin Dănilă, Iuliu Marius Morariu, Luminița Cornea), *Bor*, Serbia (Slovoliub Gațovici, Zavișa Jurz, Tudor Nedelcea, Boian Alexandrovici, Predrag Balașevici, Eugen Popescu, Jasmina Glișici), și *Vidin*, Bulgaria (Ivo Gheorghiev, Ivan Alexandrov etc.).

ASTRA, în bună tradiție cărturărească și patriotică, a lansat o serie de cărți valoroase (Iulian Pruteanu-Isăcescu, Mircea-Cristian Gheghea, *O istorie vie. Cartea Astei ieșene; Românii din afara granițelor țării. Iași-Cernăuți: legături istorice*, „Revista română”, nr. 3(73), septembrie 2013, „Sud-Vest”. Almanah istorico-cultural în limba română pentru cititorii din sudul Basarabiei, anul II, nr. 10(15), octombrie 2013), au făcut instructive vizite de documentare și slujbe de pomenire, a donat cărți românești și odăjdii preoțești, a organizat spectacolul de real succes „Se-nfîlnește dor cu dor” în satele Slatina (Serbia) și Topolovăț (Bulgaria) etc.

Masa rotundă de la Bor, *Identitatea românilor timoceni din perspectivă culturală europeană*, a dezbătut probleme deosebit de acute pentru comunitatea românească din Timoc, din care consemnăm: situația predării limbii române în școli cu elemente de cultură românească este îngreunată de autoritățile locale, de lipsa cadrelor didactice care să predea acest obiect, cetățenia română pentru acești consîngeni e un vis prea îndepărtat, trebuie mai multă determinare din partea organizațiilor românești din Timoc, reacția diplomației românești față de atacurile unor organizații sîrbești sau ale bisericii sîrbești este anemică și sporadică (patriarhul Daniel n-a fost invitat la aniversarea a 1700 de ani de la edictul Sf. Constantin cel Mare din 313, fiind singurul dintre patriarhii ortodocși neinvitat. Motivul îl explică pr. Boian în cuvîntul său). Are România o strategie față de românii din Timoc? se întreba și întreba Predrag Balașevici, o întrebare dură, care necesită un răspuns concret. Limba vlahă (unii o numesc scrierea vlahă) aproape s-a oficializat în Timoc; la Belgrad, la Facultatea de filosofie, ea se predă studenților, s-au editat cărți de povești, folclor în „limba”

vlahă. Academia Sîrbă n-a dat girul științific pentru o asemenea gogomănie, spre cinstea ei, însă Academia Română, prin Institutul de lingvistică, întârzie să se pronunțe. Este necesară reluarea dialogului bisericesc între cele două patriarhii, pentru ca Episcopia Ortodoxă Română cu sediul în Deta (România) să aibă jurisdicție canonică asupra tuturor românilor ortodocși din Serbia, așa cum are deja Episcopia Ortodoxă Sîrbă de la Timișoara. Este necesară editarea de cărți bilingve româno-sârbe pentru ușurința citirii în alfabetul latin, iar organizațiile românești din Timoc să ia drept model UDMR, fiindcă numai unirea face puterea, și numai astfel vor reuși introducerea limbii materne în biserică, școală, mass-media. Este necesară dezavuarea publică a acelor lideri politici sau unor organizații culturale care în țările lor (Serbia, Bulgaria) se declară sârbi, vlahi, iar în România sunt cei mai buni „români” pentru a accede la fonduri financiare, pe care le și obțin, ceea ce duce la o dezbinare în rîndul comunității românești sud-dunărene. Ipocrizia acestora este cunoscută în Țară, dar ei continuă să fie invitați la diverse manifestări culturale panromânești și să fie finanțați.

Preotul martir Boian Alexandrovici, ctitorul primei biserici cu slujbă în limba română, după 170 de ani de tăcere, este cel mai îndreptățit să fie ascultat.

Cuvîntul său este dur uneori, dar drept, căci nedreptățile pe care le îndură pr. Boian îl fac mai dîrz, mai înverșunat în apărarea valorilor moral-creștine. Este revoltat și revolta și-o strigă-n gura mare de ce n-a fost invitat patriarhul Daniel al BOR la aniversarea celor 1700 de ani de la Edictul de la Milano dat de Sf. Împărat Constantin cel Mare, originar din localitatea sîrbă Niș. „Au fost invitați toți întîistătorii Bisericilor creștine, chiar și catolici sau anglicani. Problema gravă este că n-a fost invitat patriarhul României. De ce?” se întreabă cu temei pr. Boian, și răspunsul primit de la reprezentanții Bisericii Ortodoxe Sârbe este dezarmant: „Din cauza activității B.O.R. în Valea Timocului”. Într-adevăr, B.O.R. a cumpărat un mobil pentru vicariatul din Timoc, îl sprijină creștinește pe părinți și pe enoriașii români, dar același lucru îl face și B.O.S. pentru Episcopia Sîrbă din România și enoriașii săi. „E foarte trist!, spune cu amărăciune pr. Boian. Împăratul Constantin a dat libertate bisericii creștine, iar urmașii Împăratului care trăiesc în teritoriul în care s-a născut el, după 1700 de ani sunt persecutați, n-au voie să se roage în limba lor și să aparțină Bisericii neamului românesc”. Făcînd o racursiune istorică și bisericească, pr. Boian constată dureros intoleranța bisericii sârbe, care contravine flagrant înseși preceptelor biblice, punînd degetul pe rană: „Prea mult tăcem, prea mult răbdăm, ca să nu se supere frații noștri sârbi, Europa. Noi suntem cetățeni loiali statului sîrb, dar trebuie să

avem și drepturi. Ei spun că vlahii sunt una, românii alta, că vlahii n-au țară-mamă, iar dacă n-au țară-mamă e ca un copil care nu are mamă și merge la azil, unde e vai de mama lui! Noi avem mamă și nu o dăm nimănui, și nimenea nu ne poate rupe legăturile cu Țara-mamă”. După accente patetice, dar dureroase prin realismul lor, pr. Boian trece la problemele comunității românești, unde constată lipsa de unitate a românilor, chiar de subminare a vicariatului său de proprii consîngeni („cineva care vine cu o slujbă de 3-4 ani, aici, nu-i dau voie să dividă comunitatea și organizarea bisericească”), accentuînd rolul B.O.R. („singura instituție a poporului român care nu are granițe teritoriale”) în medierea și aplanarea oricăror conflicte, în moderarea asprimii vieții cotidiene, fiind un reper moral („Omul trebuie să aibă înaintea lui un om ca tip de perfecțiune după care să-și modeleze caracterul și faptele”, scria în „Timpul”, 2 aprilie 1881, Eminescu).

Simpozionul itinerant al Despărțămîntului ASTRA „Mihail Kogălniceanu” Iași și-a atins obiectivul cultural: starea actuală a românismului în Țară și în jurul ei, și cu bune și cu rele.

Tudor NEDELCEA

LACRIMILE UNEI BISERICI

Motto: „Am durat și am îndurat, sperînd”

I.D. Sîrbu

Am trecut Dunărea. Fluviu care desparte țări, popoare. Desparte și frați, ca aștepta altele. Sunt în Serbia. Multe am tot auzit despre românii din Valea Timocului. Oricît de multe auzi despre cineva sau ceva, nu-ți dai seama de situația reală decît dacă vezi cu ochii tăi. Acum sunt la românii din Valea Timocului sîrbesc. Plecăciune ASTREI din Iași! Sunt în regiunea Timoc – Serbia, ca participantă la Simpozionul Internațional „Românii din afara granițelor țării”, organizat de despărțămîntul ASTRA „Mihail Kogălniceanu” din Iași.

Vizită de documentare la mănăstirea Lapușnea. După-amiaza. Mă bucur. Îmi plac mănăstirile. Mi se pare programul foarte... zgîrcit. Doar o jumătate de oră la Lăpușna! La mănăstiri se cuvine să stai mai mult. Să te reculegi în biserică. Să afli istoria locului. Să simți atmosfera duhovnicească. În sfîrșit, programul este încărcat. Bine că vom vedea Lapușnea, chiar dacă vom sta puțin.

Plecăm din Bor – fost oraș minier. Dealurile pe care le vedem în împrejurimi sunt golașe, de culoare gri. Da, gri, fără niciun fel de vegetație. Ciudat pentru noi, care

venim de la dealuri și munți împăduriți, plini de vegetație, unde verdeața – în bogate nuanțe – îți încântă privirea.

Autocarul oprește la intrarea într-un drum lateral. Suntem rugați să coborâm. Vom avea de mers pe jos cam douăzeci de minute. Drum de țară. Vreme frumoasă. Nu prea cald. E totuși octombrie. Plecăm grupuri-grupuri. Cîțiva dintre noi rămîn la autocar. I-a speriat mersul pe jos? Suntem conduși de Părintele Ștefan, originar din România, căsătorit cu o româncă din Timoc.

După zece minute de mers, crezînd că ne apropiem, întreb în ce parte să mă uit ca să văd mănăstirea. Mă aștept să văd, ca la noi, în Țară, turnurile bisericii mănăstirii. Mi se răspunde că mai avem puțin de mers. Drum greu de țară, în multe locuri, noroi, trebuie să ocolim. Grupurile în mers, la distanțe mai mari sau mai mici. De-o parte și de alta a drumului, plante mari, buruieni, printre care recunosc și coada-șoricelului. Toate înnegrite. Mi se spune că din cauza brumei. Totuși, negrul acesta a fost de accentuat... n-o fi și poluarea de la minele de cupru? Îi mulțumesc în gînd lui Dumnezeu că locuiesc pe meleaguri curate.

Coborîm, urcăm. La un moment dat vedem grupul din față că o ia peste cîmp, lăsînd drumul de țară. Cineva mă atenționează să privesc în stînga, peste cîmp, în jos, între copaci la o margine de pădure. Se vede turnul... Privesc. Da, văd... turnul. De fapt, ruinele unui turn. Auzim lătrături puternice de cîini din direcția... turnului. Îi latră desigur pe primii dintre noi, care probabil au ajuns.

Părintele Ștefan ne spune că ei, preoții români (aflați în subordinea Bisericii Ortodoxe Române) au ținut o slujbă, anul trecut, între ruinele bisericii. După puțin timp, au aflat că reprezentanții ai Bisericii Sîrbe au pus o ușă cu lacăt la intrarea în interiorul ruinelor bisericii.

Ajungem și noi. Ruine! Doamne, ce vină are biserica aflată aproape de hotarul dintre două state? Ruinele unei biserici care, se vede, a fost odinioară impunătoare. Zidurile par solide. Deodată... Cum se poate?! De necrezut! Picuri de ploaie. Plouă? Doamna Areta întreabă dacă avem umbrele... Nu e nevoie de umbrele. Doar picături de ploaie. Lacrimi ale cerului sau lacrimile bisericii în ruine? Mă uit în sus. Senin. Doar cîțiva nori sunt deasupra ruinelor, dar albi, frumoși, nu de ploaie.

Lacrimi! Plînge biserica! Plînsul ruinelor mă întristează. Cum să nu-l întristeze pe orice creștin?

Mă uit la ușa nouă din lemn masiv îmbrăcată pe laterale în fier. Lacăt – nu știu de ce mă sperie. Se uită și ceilalți din grup. Ușa ferecată ne îndurerează mai mult. Nu putem vedea ruinele din interior. Poate pereții interiori mai păstrează vreo urmă de pictură. Poate e vreo urmă din tabloul votiv, al ctitorului... Radu cel Mare, domn al Țării Românești de la începutul secolului al XVI-lea. Răsună în sufletul meu glasul voievodului din ziua sfințirii ctitoriei sale Lapușnea... Ce impunător era! Cîta mulțime! Oameni îmbrăcați de sărbătoare.

Oare voievodul Radu, acolo unde se află acum, se gîndește la ctitoriile sale? De dincolo și de dincoace de Dunăre? Lapușnea aflată dincolo de luciul de apă al Dunării! Lapușnea construită nu departe de locul unde Carpații se întîlnesc cu Balcanii!

De ce, Doamne, încerci credința și iubirea oamenilor? Iubirea aproapelui!

Dăruiește-ne, Doamne, iubire ca să nu gîndim rău despre aproapele nostru! Să nu-l acuzăm! Nu, nu este nepăsarea noastră. Dar neputința? Da, neputința de a acționa pe meleaguri unde viețuiesc români din zorii nașterii lor, însă nu se simt la ei acasă.

Biserica ta, Doamne, a plîns în fața noastră! Ne-ai arătat că plînge. Își plînge trecerea? Sigur nu-și plînge trecutul. Dacă ar putea, între zidurile ei, la sfintele slujbe, și-ar pomeni, într-un vecie, ctitorul. Dar cum să-l pomenească, cînd este ferecată?

Luminița CORNEA